

Overweging Doop van de Heer, Nieuwjaarsviering

Lezingen: Lucas 3,15-16.21-22 en Jesaja 40,1-5.9-11

Vandaag op het hoogfeest van de doop van Jezus in de Jordaan zou ik graag met u willen nadenken over wat die doop van Jezus voor ons beeld van Jezus zou kunnen betekenen.

In de liturgie van de kerk zitten er maar een paar weken tussen de geboorte van Jezus en zijn doop in de Jordaan. In werkelijkheid was het een periode van ongeveer dertig jaar. Over die jaren is ons nauwelijks iets bekend. Maar ze zijn wel heel belangrijk geweest voor de rest van het leven van Jezus. Want de dingen die hij later verkondigde, zijn manier van leven, zijn spreken over God en de manier waarop hij omging met mensen.... dit alles moet hij tóen hebben opgedaan, - thuis, bij Jozef en Maria én – dat kan niet anders – in de diensten van de synagoge van Nazareth waar hij ongetwijfeld regelmatig aan deelnam, samen met zijn ouders. Dáár moet zijn gedachtengoed gevormd zijn en daar moet hij de mens geworden zijn over wie wij nu nóg spreken. Dáár, bij zijn ouders en in de synagoge van Nazareth, heeft hij geleerd wie God is en hoe God wil dat wij met elkaar omgaan.

Ik wil daarvan twee mooie voorbeelden geven. Het eerste voorbeeld zien we in de laatste zinnen van de eerste lezing. Daar zegt de profeet Jesaja over wie God is: “Als een herder zal Hij zijn schapen weiden, in zijn armen ze samenbrengen, de lammeren dragen tegen zijn boezem, de schapen met zachte hand geleiden”. Het tweede voorbeeld zijn de woorden uit het evangelie die Jezus direct na zijn doop vanuit de hemel hoorde klinken: “Jij bent mijn liefste zoon, in jou heb ik welbehagen”. Over die zoon staat ook al iets bij de profeet Jesaja: “Hij zal niet schreeuwen, hij zal geen grote mond opzetten, hij zal niet hoog van de toren blazen, hij zal het geknakte riet niet breken, de smeulende kaarsenpit niet doven”. Kijk, met dit soort woorden en gedachten, en natuurlijk met nog veel meer, was Jezus in die eerste dertig jaar van zijn leven vertrouwd geworden. Die hebben zijn idealen en zijn omgaan met mensen zeker diepgaand beïnvloed.

Precies om dit soort woorden hebben we die meditatie aan het begin van deze viering gekozen. Daar wordt op een verassend hedendaagse manier verwoord wat de profeet Jesaja meerdere keren heeft gezegd over God: God wil geen dwingeland zijn, Hij wil mensen niet bang maken, - nee, God is een liefdevolle God die ons elke dag opnieuw ondersteunen wil met zijn heilige Geest en met innerlijke kracht. En over hem die door de stem uit de hemel ‘Gods zoon’ genoemd wordt, zegt Jesaja: “Hij zal het geknakte riet niet breken”. Dat wil onder meer zeggen: “Hij gaat niet naar zwakke mensen om te voelen hoe sterk hij zelf is of om zichzelf op de borst te kunnen slaan. Nee, hij zal juist mensen proberen te bevrijden van alles wat klein, bang en ziek maakt”. Dat is het geknakte riet niet breken.

Nu terug naar paus Franciscus. Door in de kerstnacht de heilige deur van de Sint Pieter open te duwen verkondigde hij op een symbolische manier het geloof dat God nog steeds, telkens opnieuw, de deur van de hemel open zet voor de komst van de heilige Geest in ons hart en in onze samenleving. Met de Geest die het leven van Jezus bezielde, probeert God ook nú, in onze tijd, de hoop op een nieuwe wereld van vrede en liefde levend te houden.

Als ik doop, dan doe ik dat net als Johannes de Doper alleen met water. En ik zeg er dan dikwijls bij: "Dit kindje is een kind van God. Maar als jullie willen dat je kind een mens wordt zoals God bedoeld heeft, een mens in wie God echt welbehagen heeft, aan wie Hij plezier beleeft, dan zal je kind bij jullie thuis, door jullie, de Geest en het innerlijke vuur van Jezus mee moeten krijgen.

Wat er bij de doop van een kind gebeurt, is een goed begin. Aan God zal het verder niet liggen. Die heeft de heilige deur allang opengezet. Hoe het verder gaat... daar zijn wij persónlijk én wij sámen aan zet.

Pastor Ben Wolbers o.carm.